

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Архангай аймгийн Засаг даргын тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: АРА-2024/218/-НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.open.audit.mn

Архангай аймаг
2024 он

Дарга, Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа
Утас: 7033-3141

Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn

Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар
Утас: 7033-2860

Цахим хаяг: Nerguibaatard@audit.gov.mn

Аудитор Л.Соёлмөнх
Утас: 7033-3019

Цахим хаяг: Soyolmunkhl@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АРХАНГАЙ АЙМАГ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

2024.02.25 № 61

танай _____-ны № _____-т

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН
ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН
ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР
ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ
Д.АЛТАНГЭРЭЛ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Архангай аймгийн Засаг даргын тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Архангай аймгийн Засаг даргын тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд Архангай аймгийн түүхт 100 жилийн ой тохиосон байна.

Аудитын гол асуудал

Монгол Улсын Засгийн газрын 2022 оны 107, 489, 491 дүгээр тогтоол, 2023 оны 241 дүгээр тогтоол, Архангай аймгийн Засаг даргын А/74 дүгээр захирамжийн дагуу төрийн албан хаагчдын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоосонтой холбоотой цалингийн сан 42.5 хувиар нэмэгдсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь 2023 онд гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 51 үндсэн зорилтын хүрээнд 117 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас 93.8 хувиар үнэлжээ.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй ба үүнд ямар нэг төрлийн баталгаажуулах дүгнэлт гаргаагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,

ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Т.БАЙГАЛМАА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	66,133,848.00	97,715,408.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	66,133,848.00	97,715,408.00
35400	Хангамжийн материал	66,133,848.00	97,715,408.00
35410	Бичиг хэргийн материал	26,794,600.00	29,244,600.00
35420	Аж ахуйн материал	17,526,698.00	43,686,058.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	2,217,200.00	2,217,200.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,682,850.00	4,655,050.00
35450	Барилгын засварын материал	45,000.00	45,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	17,867,500.00	17,867,500.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3,586,033,680.59	3,523,744,390.68
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	3,586,033,680.59	3,523,744,390.68
39200	Биет хөрөнгө	3,114,238,680.59	3,025,994,390.68
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,988,281,068.08	2,976,479,663.50
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-208,926,798.24	-260,114,553.67
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	372,080,000.00	372,080,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-355,791,666.68	-372,080,000.00
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	351,635,225.37	367,747,825.37
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-151,774,596.66	-215,826,344.24
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	219,714,778.00	293,632,678.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-137,005,856.92	-172,121,405.82
39211	Батлан хамгаалах, цэргийн зориулалттай тоног төхөөрөмж	27,250,000.00	37,250,000.00
39212	Хуримтлагдсан элэгдэл	-6,031,805.68	-10,511,805.70
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	15,700,000.00	15,700,000.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-891,666.68	-6,241,666.76
39300	Биет бус хөрөнгө	471,795,000.00	497,750,000.00
39301	Программ хангамж	900,000.00	900,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-855,000.00	-900,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	471,750,000.00	497,750,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	3,652,167,528.59	3,621,459,798.68
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	3,652,167,528.59	3,621,459,798.68
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	3,652,167,528.59	3,621,459,798.68
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	2,223,981,214.28	2,223,981,214.28
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	2,223,981,214.28	2,223,981,214.28
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	-862,608,327.91	-876,130,914.33
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-822,746,377.51	-845,423,184.42
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-39,861,950.40	-30,707,729.91
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,290,794,642.22	2,273,609,498.73
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	3,652,167,528.59	3,621,459,798.68

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	4,014,158,373.37	4,826,583,965.15
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	115,866,985.37	32,337,338.15
120	Нийтлэг татварын бус орлого	115,866,985.37	32,337,338.15
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	13,821,750.00	9,570,703.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	13,821,750.00	9,570,703.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	102,045,235.37	22,766,635.15
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,898,291,388.00	4,794,246,627.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	851,551,988.00	59,671,727.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	500,429,936.00	0.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	351,122,052.00	59,671,727.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	3,046,739,400.00	4,734,574,900.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	3,046,739,400.00	4,734,574,900.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	4,043,060,323.77	4,744,404,810.34
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,043,060,323.77	4,744,404,810.34
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3,873,485,606.52	4,587,492,943.26
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,024,372,659.00	1,776,874,286.20
210101	Үндсэн цалин	682,832,435.00	955,817,804.95
210102	Нэмэгдэл	207,765,325.00	530,658,210.75
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	74,040,300.00	90,336,229.48
210104	Урамшуулал	43,333,906.00	178,754,151.83
210105	Гэрээт ажлын хөлс	16,400,693.00	21,307,889.19
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	123,348,214.75	211,771,166.62
210201	Тэтгэврийн даатгал	86,643,110.59	143,971,330.88
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9,027,455.37	16,667,383.99
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7,108,859.49	13,223,478.84
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,873,843.89	3,184,962.55
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	18,694,945.41	34,724,010.36
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	236,443,992.00	241,722,095.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	10,458,063.00	11,592,420.00
210302	Түлш, халаалт	219,893,520.00	220,120,775.00
210303	Цэвэр, бохир ус	6,092,409.00	10,008,900.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	99,197,769.00	125,996,539.10
210401	Бичиг хэрэг	25,372,700.00	25,160,650.00
210402	Тээвэр, шатахуун	38,211,978.00	61,546,800.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	16,178,389.00	16,359,794.10
210404	Ном, хэвлэл	2,640,000.00	0.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,089,000.00	2,110,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	14,705,702.00	20,819,295.00
2105	Нормативт зардал	3,551,000.00	2,113,000.00

210502	Хоол, хүнс	1,398,000.00	1,400,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,153,000.00	713,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	44,270,080.00	158,617,245.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,097,400.00	1,360,100.00
210604	Урсгал засвар	43,172,680.00	157,257,145.00
2107	Томилолт, зочны зардал	26,065,800.00	76,197,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	26,065,800.00	76,197,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	14,165,716.00	19,775,673.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	7,928,902.00	11,975,200.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,500,000.00	1,500,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	333,300.00	395,020.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	121,000.00	99,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,704,000.00	1,614,000.00
210807	Газрын төлбөр	2,578,514.00	4,192,453.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,302,070,375.77	1,974,425,938.34
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,067,728,890.00	1,758,429,163.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	52,404,200.00	35,852,845.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	181,937,285.77	180,143,930.34
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	169,574,717.25	156,911,867.08
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	92,211,106.00	86,176,448.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	16,511,800.00	0.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	35,395,291.00	18,842,580.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	40,304,015.00	67,333,868.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	77,363,611.25	70,735,419.08
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	74,720,390.25	70,735,413.54
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,643,221.00	5.54
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	-28,901,950.40	82,179,154.81
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	10,960,000.00	112,886,884.72
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	10,960,000.00	112,886,884.72
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-39,861,950.40	-30,707,729.91

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,912,113,138.00	4,803,817,330.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	13,821,750.00	9,570,703.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	13,821,750.00	9,570,703.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	13,821,750.00	9,570,703.00
120004 1	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	13,821,750.00	9,570,703.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,898,291,388.00	4,794,246,627.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	851,551,988.00	59,671,727.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	500,429,936.00	0.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	351,122,052.00	59,671,727.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	3,046,739,400.00	4,734,574,900.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	3,046,739,400.00	4,734,574,900.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,882,066,138.00	4,595,842,440.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,882,066,138.00	4,595,842,440.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3,712,491,420.75	4,438,930,572.92
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,024,372,659.00	1,776,874,286.20
210101	Үндсэн цалин	699,349,604.64	955,817,804.95
210102	Нэмэгдэл	199,499,250.00	530,658,210.75
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	66,189,205.81	90,336,229.48
210104	Урамшуулал	42,933,905.55	178,754,151.83
210105	Гэрээт ажлын хөлс	16,400,693.00	21,307,889.19
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	123,348,214.75	211,771,166.62
210201	Тэтгэврийн даатгал	84,755,526.73	143,971,330.88
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9,537,991.46	16,667,383.99
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7,074,066.79	13,223,478.84
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,255,008.36	3,184,962.55
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	19,725,621.41	34,724,010.36
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	236,443,992.00	241,722,095.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	10,458,063.00	11,592,420.00
210302	Түлш, халаалт	219,893,520.00	220,120,775.00
210303	Цэвэр, бохир ус	6,092,409.00	10,008,900.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	96,618,469.00	131,338,499.10
210401	Бичиг хэрэг	20,661,200.00	26,750,350.00
210402	Тээвэр, шатахуун	39,832,388.00	64,519,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	16,178,389.00	16,359,794.10
210404	Ном, хэвлэл	2,640,000.00	0.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,089,992.00	2,110,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	15,216,500.00	21,599,355.00
2105	Нормативт зардал	3,551,000.00	2,113,000.00

210502	Хоол, хүнс	1,398,000.00	1,400,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,153,000.00	713,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	42,739,880.00	173,996,845.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,767,000.00	2,739,700.00
210604	Урсгал засвар	38,972,880.00	171,257,145.00
2107	Томилолт, зочны зардал	26,065,800.00	76,197,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	26,065,800.00	76,197,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	14,165,716.00	19,775,673.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	7,928,902.00	11,975,200.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,500,000.00	1,500,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	333,300.00	395,020.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	121,000.00	99,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,704,000.00	1,614,000.00
210807	Газрын төлбөр	2,578,514.00	4,192,453.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,145,185,690.00	1,805,142,008.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,092,781,490.00	1,769,289,163.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	52,404,200.00	35,852,845.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	169,574,717.25	156,911,867.08
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	92,211,106.00	86,176,448.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	16,511,800.00	0.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	35,395,291.00	18,842,580.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	40,304,015.00	67,333,868.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	77,363,611.25	70,735,419.08
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	74,720,390.25	70,735,413.54
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,643,221.00	5.54
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	30,047,000.00	207,974,890.00
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	30,047,000.00	207,974,890.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	30,047,000.00	207,974,890.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	30,047,000.00	207,974,890.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	30,047,000.00	207,974,890.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-30,047,000.00	-207,974,890.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	0.00	0.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,223,981,214.28	2,290,817,694.22	-822,769,429.51	3,692,029,478.99
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	23,052.00	23,052.00
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,223,981,214.28	2,290,817,694.22	-822,746,377.51	3,692,052,530.99
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	-23,052.00	0.00	-23,052.00
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-39,861,950.40	-39,861,950.40
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,223,981,214.28	2,290,794,642.22	-862,608,327.91	3,652,167,528.59
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,223,981,214.28	2,290,794,642.22	-862,608,327.91	3,652,167,528.59
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	17,185,143.49	17,185,143.49
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,223,981,214.28	2,290,794,642.22	-845,423,184.42	3,669,352,672.08
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	-17,185,143.49	0.00	-17,185,143.49
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-30,707,729.91	-30,707,729.91
20	2023 оны 6-р сарын 30-наарх үлдэгдэл	2,223,981,214.28	2,273,609,498.73	-876,130,914.33	3,621,459,798.68

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Гүйцэтгэл зөрүү	Зөрүү
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	4,746,574,900.00	4,673,410,189.46	73,164,710.54	98.46
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,746,574,900.00	4,673,410,189.46	73,164,710.54	98.46
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,660,397,300.00	4,587,233,741.46	73,163,558.54	98.43
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,755,712,800.00	1,755,566,397.01	146,402.99	99.99
210101	Үндсэн цалин	962,790,700.00	955,817,804.95	6,972,895.05	99.28
210102	Нэмэгдэл	585,360,400.00	530,658,210.75	54,702,189.25	90.65
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	108,972,000.00	90,336,229.48	18,635,770.52	82.90
210104	Урамшуулал	98,589,700.00	178,754,151.83	-80,164,451.83	181.31
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	219,463,700.00	209,107,679.35	10,356,020.65	95.28
210201	Тэтгэврийн даатгал	149,235,600.00	141,528,679.77	7,706,920.23	94.84
210202	Тэтгэмжийн даатгал	17,557,100.00	16,612,174.95	944,925.05	94.62

Архангай аймгийн Засаг даргын тамгын газрын 2023 оны жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын тайлан

210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	14,045,600.00	13,179,311.62	866,288.38	93.83
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,511,300.00	3,173,920.73	337,379.27	90.39
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	35,114,100.00	34,613,592.28	500,507.72	98.57
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	246,399,800.00	241,722,095.00	4,677,705.00	98.10
210301	Гэрэл, цахилгаан	15,188,700.00	11,592,420.00	3,596,280.00	76.32
210302	Түлш, халаалт	220,121,000.00	220,120,775.00	225.00	100.00
210303	Цэвэр, бохир ус	11,090,100.00	10,008,900.00	1,081,200.00	90.25
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	133,721,400.00	131,338,499.10	2,382,900.90	98.22
210401	Бичиг хэрэг	27,180,000.00	26,750,350.00	429,650.00	98.42
210402	Тээвэр, шатахуун	64,519,000.00	64,519,000.00	0.00	100.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	17,042,400.00	16,359,794.10	682,605.90	95.99
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,380,000.00	2,110,000.00	1,270,000.00	62.43
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	21,600,000.00	21,599,355.00	645.00	100.00
2105	Нормативт зардал	4,200,000.00	2,113,000.00	2,087,000.00	50.31
210502	Хоол, хүнс	1,400,000.00	1,400,000.00	0.00	100.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,800,000.00	713,000.00	2,087,000.00	25.46
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	227,465,300.00	227,186,045.00	279,255.00	99.88
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	19,500,000.00	19,253,500.00	246,500.00	98.74
210602	Тавилга	19,804,900.00	19,779,900.00	25,000.00	99.87
210604	Урсгал засвар	188,160,400.00	188,152,645.00	7,755.00	100.00
2107	Томилолт, зочны зардал	76,208,000.00	76,197,000.00	11,000.00	99.99
210702	Дотоод албан томилолт	76,208,000.00	76,197,000.00	11,000.00	99.99
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	21,636,700.00	19,775,673.00	1,861,027.00	91.40
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	12,800,000.00	11,975,200.00	824,800.00	93.56
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	800,000.00	0.00	800,000.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,500,000.00	1,500,000.00	0.00	100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	469,200.00	395,020.00	74,180.00	84.19
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	125,000.00	99,000.00	26,000.00	79.20
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,750,000.00	1,614,000.00	136,000.00	92.23
210807	Газрын төлбөр	4,192,500.00	4,192,453.00	47.00	100.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,975,589,600.00	1,924,227,353.00	51,362,247.00	97.40
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,971,742,100.00	1,923,075,053.00	48,667,047.00	97.53
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,847,500.00	1,152,300.00	2,695,200.00	29.95
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	86,177,600.00	86,176,448.00	1,152.00	100.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	86,177,600.00	86,176,448.00	1,152.00	100.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	18,842,600.00	18,842,580.00	20.00	100.00

213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	67,335,000.00	67,333,868.00	1,132.00	100.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	4,746,574,900.00	4,673,410,189.46	73,164,710.54	98.46
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	3,312,614,600.00	4,663,839,486.46	1,351,224,886.46	140.79
320001	Орон нутгийн төсвөөс	3,312,614,600.00	4,663,839,486.46	1,351,224,886.46	140.79
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	1,433,960,300.00	9,570,703.00	1,424,389,597.00	0.67
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	12,000,000.00	9,570,703.00	2,429,297.00	79.76
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	1,421,960,300.00	0.00	1,421,960,300.00	0.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	59,671,727.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	59,671,727.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	59,671,727.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	21,307,889.19
210105	Гэрээт ажлын хөлс	21,307,889.19
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	2,663,487.27
210201	Тэтгэврийн даатгал	2,442,651.11
210202	Тэтгэмжийн даатгал	55,209.04
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	44,167.22
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	11,041.82
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	110,418.08
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	34,700,545.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	34,700,545.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	5.54
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	5.54
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох	5.54
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	999,800.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	999,800.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	999,800.00
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	59,671,727.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	59,671,727.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсөв захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	59,671,727.00

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар алдаа илрээгүй бөгөөд нийт **40,232.8** мянган төгрөгийн зөрчил¹ илэрснээс, 2,322.0 мянган төгрөгийн 1 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 37,910.8 мянган төгрөгийн 6 зөрчилд албан шаардлага хүргүүлээ.

Аудитаар залруулагдаагүй 7 зөрчилтэй асуудлын материаллаг алдаа зөрчил нь 40,232.8 мянган төгрөг бөгөөд тогтоосон материаллаг байдлын дүн 47,465.7 мянган төгрөгөөс бага байгаа тул **Өөрчлөлтгүй** дүгнэлт өглөө.

5.1 Төлбөрийн акт

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

5.1.1 Албан хаагчдыг томилолтоор ажиллах хугацаанд хоолны мөнгө 2,322.0 мянган төгрөгийг цалингаас суутгаагүй, томилолтын хоол унааны мөнгөтэй давхардуулан олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-т "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах" гэсэн заалтыг зөрчсөн

Шийдвэрлэсэн нь: Төсөвт төвлөрүүлэх төлбөрийн акт тогтоов.

5.2 Албан шаардлага

5.2.1 Тэтгэмж урамшууллын зардлаас албан хаагчдад 21,300.0 мянган төгрөгийн түлээ нүүрсний хөнгөлөлтийг хавтгайруулан олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-т "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", Засгийн газрын 2019 оны 6 дугаар тогтоолоор баталсан "Төрийн албан хаагчид нөхөн төлбөр олгох журам"-ын 8.3-т "Ердийн галлагаатай сууцанд амьдардаг төрийн албан хаагчид өвлийн улирлын түлш худалдан авах зардлын зохих хэсгийг байгууллагаас нөхөн олгож болно" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилгуулах, таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүллээ.

5.2.2 Аймгийн ЗДТГ-ын 2023 оны Б/115 дугаар тушаалаар Захиргааны хэргийн анхан шатны шүүхийн 2022 оны 12 дугаар 09-ний өдрийн 10/ШШ2022/0107 дугаар шийдвэр, Захиргааны хэргийн давж заалдах шатны шүүхийн 2023 оны 03 дугаар 02-ны өдрийн 221/МА2023/0137 дугаар магадлалаар Ш.Ариунжаргалд ажилгүй байсан хугацааны цалин болох 14,243.3 мянган төгрөгийг олгосон байна.

Энэ нь Захиргааны ерөнхий хуулийн 103 дугаар зүйлийн 103.2-т "Энэ хуулийн 103.1-д заасан гэм буруутай этгээдээр хохирлыг төлүүлэх үүргийг тухайн захиргааны байгууллагын дээд шатны байгууллагын дотоод аудитын нэгж хариуцна", Төрийн албаны тухай хуулийн 50 дугаар зүйлийн 50.1-т "Иргэнийг, эсхүл улс төрийн албан хаагчаас бусад төрийн албан хаагчийг төрийн албанд хууль бусаар томилсон, чөлөөлсөн, түр чөлөөлсөн, халсныг төрийн албаны төв байгууллага, эсхүл шүүх тогтоосон бол төрд учруулсан хохирлыг уг шийдвэрийг гаргасан буруутай албан тушаалтнаар нөхөн төлүүлнэ" гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилгуулах, таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүллээ.

5.2.3 Төсөвт зохицуулалт хийлгүйгээр урсгал засварын зардлаас 16,895.5 мянган төгрөгөөр хөрөнгө бэлтгэсэн байна.

Энэ Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Сангийн сайдын 190 дүгээр тушаалын 210604 "Байгууллага өөрийн үндсэн хөрөнгөнд бүртгэлтэй барилга, байгууламж, тээврийн хэрэгсэлд урсгал шинжтэй засвар хийх зориулалтаар бэлтгэсэн материал, сэлбэг, засвар үйлчилгээний ажлын хөлс", 2018 оны 6 дугаар сарын 8-ний өдрийн 134 дүгээр тушаалын 2 дугаар зүйлийн 2.1 дэх заалтуудыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилгуулах, таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүллээ.

5.2.4 Тус байгууллагын үндсэн хөрөнгө, бараа материалын дансанд бүртгэлтэй хөрөнгөд хяналтын тооллогыг хийж гүйцэтгэхэд 3 нэр төрлийн 4 ширхэг 3,370.0 мянган

төгрөгийн хөрөнгө, 9 нэр төрлийн 17 ширхэг 3,402.0 мянган төгрөгийн бараа материал нийт 6,772.0 мянган төгрөгийн хөрөнгө дутагдсан бодитоор оршин байхгүй байна.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 73 дугаар зүйлийн 73.4, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 13 дугаар зүйлийн 13.7, 20 дугаар зүйлийн 20.1.4, 20.2.6 дахь заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилгуулах, таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүллээ.

5.2.5 Жилийн эцсийн эд хөрөнгийн тооллогоор албан хаагчдын хөрөнгийн шилжилт хөдөлгөөнийг албан ёсоор хийгээгүй, Өмч хамгаалах байнгын зөвлөл хөрөнгийн шилжилт хөдөлгөөнийг хийхэд холбогдох арга хэмжээг аваагүй, эд хөрөнгийн ашиглалтын бүртгэл картыг шинэчлэн гаргаж, эд хариуцагчтай хариуцлагын гэрээ байгуулж ажиллаагүй байна.

Энэ нь Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2018 оны 86 дугаар тогтоолын хавсралт "Өмч хамгаалах зөвлөлийн үйл ажиллагааны нийтлэг журам"-ын 3.1-д "Өмч хамгаалах зөвлөл нь төрийн өмчийг аливаа эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, эд хөрөнгийн эзэмшилт, хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулах, ашиглалтад хяналт тавих, түүний үр ашгийг дээшлүүлэх арга хэмжээ авч ажиллана" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилгуулах, таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүллээ.

5.2.6 Үндсэн хөрөнгийн дансанд элэгдлээрээ анхны өртгөө бүрэн нөхсөн 50 нэр төрлийн 125 ширхэг 215,333.4 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил бүртгэлтэй байгаа бөгөөд тус хөрөнгийг актлах, дахин үнэлэх зэрэг холбогдох арга хэмжээг авч ажиллаагүй байна.

Энэ нь ТӨБЗГ-ын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолоор баталсан "Төрийн болон орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах, бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх журам"-ын 7 дугаар зүйлийн 7.1 дэх заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилгуулах, таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүллээ.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		/мянган төгрөгөөр/ Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Цалин хөлстэй холбоотой	1	2,322.0	1	2,322.0	-	-	-	-	-	-	-	-
Тэтгэмж урамшуулалтай холбоотой	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Захиргааны ерөнхий хуулийн 103-тай холбоотой	1	14,243.3	-	-	1	14,243.3	-	-	-	-	-	-
Зориулалт бус зарцуулалттай холбоотой	1	16,895.5	-	-	1	16,895.5	-	-	-	-	-	-
Элэгдлээ нөхсөн хөрөнгөтэй холбоотой	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Эд хөрөнгийн ашиглалт хамгаалалттай холбоотой	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой	1	6,772.0	-	-	1	6,772.0	-	-	-	-	-	-
НИЙТ ДҮН	7	40,232.8	1	2,322.0	6	37,910.8						

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Үүнээс		Зөвлөмж	
					Албан шаардлага		Тоо	Дүн
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
-	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
-	-	-	-	-	-	-	-	-